

מדינת ישראל | הרשות השופטת | הנהלת בתי המשפט

הנחיות לתובעים ולנתבעים בבתי משפט לתביעות קטנות

לכל שאלה/בירור ניתן לפנות למרכז המידע הטלפוני - 077-270 3333

יובהר, כי עובדי מדור תביעות קטנות אינם משפטנים, והם אינם רשאים או מוסמכים לתת ייעוץ משפטי לאף אחד מן הצדדים. המידע שלהלן מוגש כמידע כללי בלבד וכשירות לציבור. הוא אינו מחליף את הוראות החוק והתקנות ואינו בא במקום ייעוץ משפטי. המשתמש בו יעשה זאת על אחריותו האישית בלבד. נא לקרוא בעיון הנחיות אלו, בכך יוקל על התובע/הנתבע להבין את הליך הטיפול בתביעה וניהול הדיון.

הנחיות אלו הן בכפוף להוראות חוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, ותקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), תשל"ז-1976, ובמקרה של אי התאמה, הקובע הוא הנאמר בחוק ובתקנות.

1. הסמכות

בית משפט לתביעות קטנות דן בתביעות כספיות שמגיש אדם פרטי נגד אדם אחר או נגד חברה, לתשלום שאינו עולה על הסכום הקבוע בתקנות, או תביעה להחלפת מוצר, תיקונו או לביטול עסקה בשווי האמור. סכום התביעה שבסמכות בית המשפט לתביעות קטנות, משתנה מעת לעת.

2. סמכות מקומית

לבית המשפט לתביעות קטנות תוגש תביעה על פי המקומות המפורטים להלן:

- א. מקום מגוריו או מקום עסקו של הנתבע (לא של התובע).
- ב. מקום יצירת ההתחייבות או המקום שנועד לביצועה.
- ג. מקום המסירה של הנכס.
- ד. מקום המעשה/ המחדל שבגינו תובעים.
- ה. בתביעות שעניין פרסום/סחר ברשת האינטרנט, ניתן להגישן במקום מגוריו/עסקו של התובע או הנתבע.

3. סדרי דין

מטרת בית המשפט לתביעות קטנות היא הגעה להכרעה צודקת ומהירה בדרך המועילה ביותר. הדיון אמור להיות קצר ולעיתים יתקיים גם בשעות אחר הצהריים. לפיכך, ועל-פי חוק, רשאי בית המשפט לתביעות קטנות לחרוג מסדרי הדין הכלליים הנהוגים במשפטים רגילים.

4. הגשת התביעה ותשלום אגרה

- א. במזכירות בית המשפט לתביעות קטנות ניתן לקבל טפסים למילוי כתב התביעה ויש לצרף אליהם מסמכים נוספים הקשורים לעניין (באם קיימים). חובה על מגיש התביעה לציין את מספר תעודת הזהות שלו, וככל שיש בידו, גם את מספר תעודת/ות הזהות של הנתבע/ים. לתשומת לבכם, יש להגיש לבית המשפט שלושה עותקים מלאים של כתב התביעה והנספחים, ובנוסף עותק מלא עבור כל נתבע נוסף.
- ב. את כתב התביעה וכתב ההגנה יש להדפיס, אך ניתן להגיש את הטפסים בכתב יד ובלבד שכתב היד ברור וקריא.
- ג. את כתב התביעה ניתן להגיש בשפה העברית או הערבית. במידה והנך זקוק למתורגמן לשפה הערבית בדיון, עליך להגיש בקשה בכתב למזכירות בית המשפט לפחות 7 ימים לפני מועד הדיון.
- ד. יש להקפיד על ציון פרטים מלאים של הנתבע או החברה/העסק שהנך תובעת, לרבות: שם מלא ומדויק, כתובת מלאה כולל מיקוד, מספר טלפון ומספר פקס במידה וקיימים, ומספר זהות או ח.פ. של החברה. כשמדובר בנתבע שהוא חברה או עסק, רצוי לציין את שם בעל החברה בכתב התביעה.
- ה. בעת הגשת התביעה יש לשלם אגרה כמפורט להלן:
- בתביעה של עד 5,000 ש"ח אגרה בסך 50 ₪
 - בתביעה של 5001 ₪ ומעלה, אגרה בסך של 1% מסכום התביעה
- את האגרות ניתן לשלם באמצעות כרטיס אשראי בבית המשפט או במזומן בבנק הדואר.
- ו. יש לפרט את הנזק ולציין סכום התביעה ומרכיביו בסעיף ה' בטופס התביעה.
- ז. כתב התביעה ינוסח בתמצות אך בבהירות, רצוי להציג בתכלית הקיצור את הטענות והעובדות העיקריות והרלוונטיות. יש לצרף העתקי מסמכים החשובים לטיעון (חוזה, צילומים, חוות דעת מומחה, קבלות וכדומה). לתביעות בנושא תאונות דרכים יש לצרף בנוסף לחוות דעת שמאי, גם את צילומי הרכב וכן שרטוט גרפי המציג את מקום התאונה ומהלכה. במידה ונפתח בעקבות התאונה תיק במשטרה, יש לפרט את השתלשלות העניינים גם בתיק זה - ואם נידון העניין בבית המשפט לתעבורה, רצוי לצרף את כתב האישום ופסק הדין מתיק התעבורה, וככל שניתן צילום מתיק החקירה.
- ח. עותק מקורי ועותק מצולם של כתב התביעה בצירוף נספחים ותמונות יש להגיש למזכירות. כאשר המקור בצירוף הנספחים והתמונות יוחזרו לתובע, ועל המסמך המקורי תציין המזכירות את מספר התיק ופרטי הדיון ככל שנקבע. עותקים נוספים יוגשו למזכירות בהתאם למספר הנתבעים (בזמן הגשת התביעה) לצורך המצאתם לנתבעים.
- ט. תובע שכבר הגיש באותה שנה קלנדרית, יותר מ- 5 תביעות באותו בימ"ש, רשאי השופט שלא לדון בתביעה ולהעבירה לבימ"ש השלום.
- י. תובע רשאי לזמן נתבע במסירה אישית על פי החלטה שיפוטית.

5. כתב הגנה

כתב הגנה יוגש על גבי טופס שישלח לנתבע בדואר רשום על ידי מזכירות בית המשפט בצירוף כתב התביעה. על הנתבע להגיש את כתב ההגנה ואת נספחיו בשלושה עותקים. ניתן להגישו במזכירות או באמצעות הדואר בלבד (**אין לשלוח כתב הגנה בפקס**), הנתבע יגיש את כתב ההגנה תוך 15 יום מהמצאת כתב התביעה לידי - שאם לא כן, זכאי התובע לקבל פסק-דין לפי כתב התביעה בלבד. במקרה של בקשה לפסק-דין בהיעדר כתב הגנה, על התובע להגיש בקשה לבית המשפט. מזכירות בית המשפט תשלח עותק מכתב ההגנה לתובע.

6. תביעה שכנגד

א. הגשת תביעה שכנגד

נתבע רשאי להגיש תביעה כנגד התובע על גבי טופס תביעה ולהוסיף בכותרת "תביעה שכנגד".
כתב התביעה שכנגד, יוגש בשלושה עותקים מלאים, בצירוף נספחים, באם קיימים.
עותק תביעה שכנגד מלא יוגש עבור כל נתבע שכנגד נוסף. על גבי כתב התביעה שכנגד יש לציין את מספר התיק העיקרי.
תביעה זו כרוכה בתשלום אגרה כמפורט בסעיף 4 ה' לעיל.

ב. כתב הגנה לתביעה שכנגד

כתב הגנה לתביעה שכנגד יש להגיש תוך 7 ימים מיום המצאת כתב התביעה העיקרי.

7. הודעה לצד ג'

א. הגשת הודעה לצד ג'

נתבע הטוען שצד שלישי צריך לשאת באחריות לתביעה שהוגשה נגדו, יכול להגיש הודעה לצד השלישי (צד ג').
ניתן להגיש את ההודעה לצד ג' על גבי טופס תביעה תוך ציון בכותרת "הודעה לצד ג'".
יש להגיש "הודעה לצד ג' " ב- 4 עותקים בצירוף כלל המסמכים שבהודעה לפי הפירוט שלהלן: עותק אחד לביהמ"ש, עותק אחד לתובע, עותק אחד למגיש ההודעה ועותק אחד לנתבע צד ג'. כמו כן יש להגיש עותק מלא של כתב התביעה ועותק מלא של כתב ההגנה המקוריים עבור צד ג' (שהוא צד "חדש" בתיק). ועבור כל צד ג' נוסף, יש להוסיף מספר עותקים של כתבי התביעה וההגנה המקוריים כמפורט לעיל.
תביעה זו כרוכה בתשלום אגרה כמפורט בסעיף 4 ה' לעיל.

ב. כתב הגנה ל"הודעה לצד ג"

צד ג' שקיבל תביעה מהנתבע יגיש כתב הגנה תוך 30 יום, בצירוף כל מסמך המחזק את טענותיו.
באם לא הגיש תוך 30 יום, מגיש ההודעה יוכל לבקש מבית המשפט פס"ד בהעדר כתב הגנה.

8. כללים לקיום הדיון המשפטי

א. בעת הגשת כתב התביעה במזכירות בית המשפט יימסר לתובע באותו מעמד מועד הדיון (לא תשלח לו הודעה נוספת). הזמנה על מועד הדיון תשלח רק לנתבע/ים. במידה ולא נקבע מועד דיון עם מסירת כתב התביעה, תשלח הזמנה במועד מאוחר יותר. ההזמנה תשלח לכתובת שסיפקו הצדדים, כתובת רגילה – דואר רשום ואם נמסרה כתובת דוא"ל תשלח בדוא"ל.

ב. ניתן להתקשר למרכז מידע כעבור חודש וחצי מיום הגשת התביעה לבירור אם כתב התביעה נמסר לנתבע. אם כתב התביעה חזר לבית המשפט עקב כתובת שגויה או מסיבה אחרת, הודעה על החזרתו והסיבה לאי קבלתו תישלח לתובע בדואר בהקדם על-ידי מזכירות בית-המשפט לפני מועד הדיון.
באם כתב התביעה לא נמסר לנתבע והוא חזר לבית המשפט, בפני התובע עומדות שתי אפשרויות:
1. למסור למזכירות כתובת עדכנית של הנתבע/ים.
2. להגיש בקשה בכתב למזכירות בית המשפט לבצע המצאת כתב התביעה לנתבע ב"מסירה אישית" שתבוצע על ידו.

ג. יש להגיע לדיון בזמן.

ד. על הצדדים להגיע ישירות לאולם הדיונים.

ה. אי התייצבות למשפט

1) אי התייצבות לדיון עלול להביא לדחיית התביעה, במקרה שהתובע/ים הוזמנו ולא התייצבו,

ולמתן פסק דין לטובת התובע/ים במקרה שהנתבע/ים הוזמנו ולא התייצבו לדיון.

2) צד שלא התייצב לדיון מסיבה מוצדקת, רשאי להגיש למזכירות בית המשפט, בקשה לביטול

פסק הדין, תוך 7 ימים מיום שהומצא לו פסק הדין, בצירוף תצהיר התומך בעובדות.

1. עדים וראיות

- 1) לרוב, קובע בית המשפט ישיבה אחת בלבד לדיון בתביעה.
- 2) ככל שצד מבקש להזמין עדים – עליו לדאוג להזמנתם למועד הדיון שנקבע.
- 3) ניתן להזמין עדים באמצעות בית המשפט, בפניה בכתב 30 יום לפחות לפני מועד הדיון, לצורך כך יש להפקיד בקופת בית המשפט סכום שייקבע עבור שכר טרחתו של כל עד.
- 4) למרות האמור לעיל בסעיף קודם (3), ניתן להזמין עד באופן אישי, ולדאוג לתשלום שכר טרחתו. יחד עם זאת, אי התייצבות עד שהוזמן שלא באמצעות בית המשפט – לא תהווה עילה לדחיית הדיון או לקביעת מועד דיון נוסף.
- 5) עד המוזמן באמצעות בית המשפט וההזמנה נמסרה לידיו, אך לא התייצב, ניתן יהיה לזמנו באמצעות צו הבאה למועד שייקבע על ידי בית המשפט.
- 6) יש להביא לדיון כל מסמך רלוונטי התומך בטענות הצדדים.

2. דחיית הדיון

במקרה שנבצר מאחד הצדדים להופיע במועד הדיון, עליו להגיש בקשה לדחיית מועד הדיון ולצרף תגובת הצד השני ככל שניתן. על הצד המבקש את הדחייה לברר את התשובה במרכז המידע לפני מועד הדיון.

אין בהגשת בקשה דחייה כדי לפותר צד מהופעה לדיון - כל עוד לא החליט השופט על שינוי המועד, תאריך הדיון נשאר בעינו.

9. הסדר בין הצדדים

אם הגיעו הצדדים להסדר לפני מועד הדיון, יגישו על כך הודעה משותפת בכתב, בהקדם האפשרי. תובע יכול גם להגיש בקשה למחיקה או דחיית התביעה בשל הסכם. עם אישור ההסדר על-ידי השופט, לא יצטרכו הצדדים להופיע ביום הדיון, והסדר הפשרה המאושר יישלח בדואר לצדדים. יש לוודא לפני מועד הדיון שהסדר הפשרה אושר על ידי בית המשפט.

10. פסק דין

בתום הדיון בתביעה ייתן בית המשפט את פסק-הדין. אולם הוא רשאי לדחות את מועד מתן פסק הדין, ופסק הדין יישלח לצדדים בדואר.

הערה: המזכירות אינה מחשבת ריבית והצמדה על פסקי-הדין ואין מתפקידה לפרש את פסקי הדין.

11. הוצאה לפועל

לאחר מתן פסק הדין סיים בית המשפט לתביעות קטנות את מלאכתו, והמשך ההליכים יתבצעו בהוצאה לפועל. אם אין הצד החייב משלם את הסכום הנקוב בפסק-הדין, רשאי הצד הזוכה לפנות ללשכת ההוצאה לפועל עם עותק פסק-הדין חתום במקור ולבקש את ביצועו של פסק-הדין.

12. ערעור

צד המבקש לערער על פסק הדין של בית המשפט לתביעות קטנות, יכול להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי שבמחוז תוך 15 ימים מיום מתן פסק דין או מהיום שבו נמסר לו.

לפי עיקרון פומביות הדיון, בתי המשפט מהווים מקום פתוח לכל אדם החפץ להיכנס בשעריהם. משמר בתי המשפט האמון על הביטחון ועל הסדר הציבורי בבתי המשפט, עורך בדיקות ביטחון לכל באי בית המשפט, במטרה לבצע את תפקידו ולהגן על כלל באי בית המשפט, עובדיו ושופטיו. הבדיקה עשויה לכלול תשאול, בדיקת כבודה, מעבר בשער לגילוי מתכות וכלי נשק ומכונת שיקוף. ומכאן, כי לעיתים תידרש הפקדת חפצים לפני הכניסה לדיון. למאבטחים סמכויות שיטור בתוך כותלי בית המשפט ויש להישמע להוראותיהם ולשתף פעולה במהלך הבדיקה ובזמן שהייה ברחבי בית המשפט. כניסה לבתי המשפט עם נשק או עם כלי פוגעני אחר, כגון: אגרופן, מספריים ו/או קסדת אופנוע

אסורה.

בהתאם לחוק נפגעי עבירה, הינך רשאי לפנות לאיש משמר בתי המשפט לצורך הגנה כאשר הינך מרגיש מאוים או חושש לביטחונך בתוך בית המשפט או בסמוך לו.